

ved undersøgelse af klager over forholdene på hospitalerne uden for de egentlig kriminelle tilfælde kreds, vil en sådan ordning kunne træffes administrativt ved forhandling mellem justitsministeriet og indenrigsministeriet.

Særbestemmelser om direktoratets adgang til at påkalde politiets bistand til undersøgelser på hospitalerne skønnes bl. a. af indenrigsministeriet at have den betydning, at man i mere tvivlsomme sager over for personalet kan henvise til, at der ikke er tale om en egentlig politimæssig aktion, men om en fremgangsmåde, der anvises af særlige med henblik på sindssygeværnets forhold fastsatte regler. I overensstemmelse med justitsministeriets tilsagn finder man imidlertid, at dette formål vil kunne tilgodeses lige fuldt gennem et af justitsministeriet udfærdiget cirkulære herom, og udeladelsen af bestemmelsen i lovforslaget skulle således ikke komme til at betegne nogen realitetsændring i retstilstanden.

Af let forståelige grunde skrider man dog nødvendig alt for ofte til at anmode om politiets bistand ved undersøgelser på hospitalerne. Det spørgsmål kunne derfor tænkes rejst, om man som en tredje udvej kan lade en embedsmand fra direktoratet foretage undersøgelser, uden at det betragtes som en egentlig disciplinærsag.

Bortset fra tilfælde, hvor det drejer sig om mere ubestemte klager over „forholdene på hospitalet“, er en sådan fremgangsmåde næppe anbefalelsesværdig.

Reelt vil det nemlig ad denne vej være vanskeligt at opnå særlige resultater ud over de af overlægen tilvejebragte oplysninger. Patienternes udsagn lader sig i mange tilfælde vanskeligt bedømme uden psykiatrisk indsigt, og for så vidt angår personalet, kan man næppe forvente, at dette vil være mere meddelsomt over for en sådan udsending end over for overlægen.

Formelt opstår derhos det problem, at en sådan fremgangsmåde let vil komme til at virke som en utilstedeilig omgåelse af tjenestemandslovens forhørsregler, hvorfor det formentlig ville være påkrævet at henvende den eller de pågældendes opmærksomhed på, at de vil kunne kræve sagens overgang til behandling som egentlig disciplinærsag.

Sammenfattende må jeg således være af

den opfattelse, at den hidtil fulgte fremgangsmåde ved undersøgelsen og klagebehandlingen frembyder den sikkerhed, der kan skønnes opnåelig, og at det som følge heraf må være ubetænkeligt at videreføre den bestående ordning under en ny lov om styrelsen af statens hospitalsvæsen for sindslidende.

2. Er der nogen regel for, hvilke klager fra de administrativt frihedsberøvedes side der sendes til § 71-udvalget, og hvilke der sendes til direktøren og tilsynsrådet?

Besvarelsen af dette spørgsmål må tage sit udgangspunkt i bestemmelsen i grundlovens § 71, stk. 7. I denne bestemmelse siges det, at behandlingen af personer, der underkastes administrativ frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen „undergives et af folketinget valgt tilsyn, hvortil de pågældende skal have adgang til at rette henvendelse.“

Denne bestemmelse omfatter således alle former for administrativ frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen, hvad enten anbringelsen sker på statslige institutioner eller på godkendte kommunale eller private institutioner. I henhold til bestemmelsen har patienter på statshospitalerne, der er berøvet deres personlige frihed, undtagen hvor dette er sket ved dom på grund af et kriminelt forhold, adgang til at rette henvendelse til tilsynet vedrørende behandlingen. Derved afskæres de pågældende dog formentlig ikke umiddelbart fra eventuelt at benytte anden bestående klageadgang.

Den nærmere afgrænsning af, hvilke patienter der omfattes af tilsynet, har kunnet volde vanskeligheder. Direktoratet for statens sindssygehospitaler har i skrivelse af 10. juni 1955, hvortil det af folketinget nedsatte tilsyn har givet sin tilslutning, udtalt, at tilsynet alene tager sigte på patienter, for hvis vedkommende der foreligger en skrivelse fra justitsministeriet, hvori udskrivning nægtes, men dette uanset om spørgsmålet om lovligheden af tilbageholdelsen senere måtte have været forelagt en domstol og er tiltrådt af samme eller ej, samt at endvidere de patienter må anses omfattet af tilsynet, som er indlagt til forvaring ikke i henhold til dom, men ifølge resolution truffet af justitsministeriet eller overøvrigheden.

Egentlige regler om, hvilke klager der